

Jelentés

a Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményei
2024. évi munkájáról

1. Létszám

A **Nagykönyvtár** munkatársai a tárgyév júliusáig 14 személy, azt követően pedig 12 fő, mely létszámból négy munkatárs a gyűjtemények egészére kiterjedően végzi a munkáját.

A 12 munkatársból 5 felsőfokú szakirányú, 5 felsőfokú diplomával rendelkezik, 1 személy középiskolai végzettséggel és könyvtáros asszisztensi képesítéssel és 1 személy képesítés nélküli középiskolai végzettséggel rendelkezik. A 12 munkatársból 11 napi 8 órában, egy munkatárs pedig 6 órában, átlagosan heti 5 napban dolgozott.

A **Levéltár** 4 munkatárssal számolt, mindnyájan 8 órában dolgoznak. Hárman felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkeznek, egy személy pedig képesített középiskolai végzettséggel. A négy munkatársból kettő a levéltárhoz tartozó papír- és könyvrestauráló műhelyben dolgozik főállásban.

A **Múzeumban** és a hozzá tartozó textilrestauráló műhelyben, tárgyévben 7 munkatársból 6 dolgozott, egy pedig GYES-en volt, haton napi 8 órában, 1 munkatárs pedig 6 órában. A hét munkatársból 2 a múzeumhoz tartozó textil restauráló műhelyben dolgoznak. Egy munkatárs kivételével mindnyájan felsőfokú diplomával rendelkeznek, négyen szakirányú végzettséggel.. Augusztustól egy új szakképzett munkatárssal gyarapodott a múzeumi dolgozók létszáma. Lovas Anett Csilla személyében új munkatárs csatlakozott a múzeum dolgozóinak a köréhez. A kvalifikált új munkatárs a elsősorban a múzeumpedagógiai foglalkozások terén hozott új lendületet az intézmény életébe.

Az **Adattárban** tárgyévben 2 munkatárs dolgozott, 8-8 órában. Mindketten felsőfokú diplomával rendelkeznek.

A Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményeiben foglalkoztatottak létszáma 2024 első félévében 27 fő, a második félévtől pedig 25 fő mely létszámból 23-an 8 órában, 2-en 6 órában dolgoztak. Nyolc munkatárs meghatározott idejű munkaszerződéses.

Nagykönyvtár fiókkönyvtáraként működő Tompa Mihály Teológiai Könyvtár munkatársa dr. Lapis József irodalomtörténész-könyvtáros, akit a Hittudományi Egyetem alkalmaz.

2. Gyarapodás, kutatás, idegenforgalom

a. A **Nagykönyvtár** feldolgozott állománya 2024. december 31-én:

Kutatók és olvasók kiszolgálásával kapcsolatos adatok:

kölcsönzés	253+500 = 753
kölcsönzött dokumentum	1922
könyvtárközi kölcsönzés (10 kért és 4 küldött)	14
tárgyévben beiratkozottak	59+75 = 134
referenzkérdések	1 692+450 = 2 142
helyben használt dokumentumok	1 355+ 5200 = 6 555
helyben olvasók és kölcsönzők	62+40 = 102
e-katalógus keresők	7 521
honlapot látogatók	30 816
könyvtárlátogatók	10 021
fénymásolás	7100+3 000 = 10 100
e-dokumentumok	28+331 = 359
CD írás és DVD másolás	0
szkennelés	4 455+8 000 = 12 455
bevitt rekordok	14 705
fotózás	

e-katalógus adatbázis állása 2023. 12.31-én: 298 410
 Könyvek és folyóiratok vásárlására fordított összeg 2023-ban:
 417 180 ft+414610 ft+600 000 ft = 1 431 790 ft.

A Nagykönyvtár állománya a könyvtári dokumentumok összességét tekintve, a következők szerint gyarapodott:

Dokumentum	Éves gyarapodás	Összesen
könyv	4 922	480 717
folyóirat	732	32 449
kézirat	435	162 830
e-dokumentum	0	1 895
hanglemez/hangkazetta	78	1 187
térkép	1 634	4 138
kotta (zenei tár)	1 333	1 701
film	0	333
digitális hang- és képdokumentum	875	875
értesítő	7	5 092
gyászjelentés	11	16 437 (a revízió során a tényleges adat, 12 962-vel kevesebb)
Összes dokumentum	10 027	707 654

- b. A Levéltár feldolgozott állománya 2024. december 31-én: 380 fondban, 520 ifm
 Éves gyarapodás: 2 ifm.
 Szakkönyvtár: 640 könyv
 Az Adattár feldolgozott állománya 2024. december 31-én: 288 220 adattári egység
 Éves gyarapodás: 4 965 adattári egység.
 A Levéltár és Adattár kutatóinak száma 239 fő 687 kutatási esettel.
- c. A Múzeum feldolgozott állománya 2024. december 31-én: 29.588 múzeumi tárgy.
 Éves gyarapodás: 52 múzeumi tárgy.
 Szakkönyvtár: 2024-ben a Múzeumot látogatók száma 10 467 fő volt, melyből 2 431 felnőtt, valamint 3 386 diák, 980 nyugdíjas. Az ingyenes látogatók száma 3 670 fő.
- A Tudományos Gyűjteményei 2024. évi állománya 1 028 927 gyűjteményi egység, valamint 520 ifm. levéltári dokumentum.**

3. A Tudományos Gyűjtemény részlegeinek a tevékenysége

a. A Könyvtár

A Kollégium diákjai és alkalmazottjai számára 2024-ben is biztosítottuk a kölcsönzést, mások számára a helyben történő használatot, valamint szükség szerint a könyvtárközi kölcsönzést. A helyben olvasóknak olvasótermek álltak rendelkezésükre a bennük elérhető szabad polcos kézikönyvekkel, szótárakkal, lexikonokkal és időszaki kiadványokkal. A hagyományos cédulakatalógus mellett emelkedett a folyamatosan bővülő elektronikus katalógus forgalma. Az olvasók és kutatók rendelkezésére álló valamennyi számítógép alkalmas az internet használatára.

A 475 795 könyvtári állományból 2022-ben megtörtént 204 000 könyv általános, mindenre kiterjedő revíziója, 2023-ban mintegy 150 000, 2024-ben 120 000 könyv általános áttekintése. Ezzel az alapos revízióval több évtizedes nyitott kérdést oldunk meg. 2022-ben egy alapos vizsgálat és a korábbi tapasztalatok eredményeképpen úgy döntöttünk, hogy a III. és IV. jelzetű

könyvek egy részét újból fel kell dolgozni ((a korábbi méret szerinti átcsoportosítás és a sok hiány áttekinthetatlenné tette a könyvállományt eme részét), ami meg is történt. A 2023. évi munkaterv során arra megállapításra jutottunk, hogy helyes lenne újra feldolgozni a két jelzet teljes állományát legkésőbb 2024. év végéig, amely meg is történt, mintegy 10 000 könyvtári dokumentumról van szó. Befejeztük a gyászjelentés szakszerű feldolgozását is, amely egyben a revíziót is jelenti. A 2024. év végére újra feldolgoztunk és elektronikus úton elérhetővé tettünk a tulajdonunkban lévő 16 437 db gyászjelentést. Elvégeztük az RMK-s anyag (mintegy 2000 mű), valamint az Oroszországból haza érkezett dokumentumok revíziója (több mint 1200 mű). Kimutatást készítettünk/készítünk a III. és IV jelzetű művek selejtezéséről, a kallódó könyvektől és az áthelyezésekről.

A mintegy 162 000 kézirattári dokumentum revíziójának lezárását követően egy négy órában dolgozó munkatárs az idegenvezetés mellett elkezdte a feldolgozásra váró kéziratok áttekintését rendszerezését és hozzáférését a kutatók számára. Folytatódik a 31 000 folyóirat áttekintése, szükség szerint elvégeztük a javításokat az elektronikus katalógusban is. A II. és IV. jelzetű dokumentumok újbóli feldolgozása során elég sok folyóirat is előkerült, amelyeket át helyeztünk a folyóirattárba. Ezekről a folyóiratokról pontos kimutatás is készült

Helyet és megfelelő eszközöket biztosítunk a Tokaj-Hegyalja Egyetem egy munkatársa számára, aki digitalizálási feladatokat lát el. 2024-ban t mintegy 18 000 oldalt digitalizált.

A következő könyvhagyatékok és könyvadományok érkeztek hozzánk:

Könyvadományozók – 2024. évben

1.	Csorba Csaba	155 könyv
2.	Farkas Ferenc adománya :	
	- könyv:	54 könyv
	- videó:	1 db
	- CD:	3 db
4.	Monok István főigazgató könyvadománya	19 db
7.	Kálvin kiadó	27 könyv

Összesen: 255 könyv, 1 videó és 3 CD

Az alábbi személyek, illetve intézmények és társaságok ajándékoztak öt és 10 közötti létszámú könyvet: Dienes Dénes - Sárospatak, Szentimrei Márk - Sárospatak és Kónya Péter - Eperjes.

2024-ben tervezett és szerkesztett könyvek száma 19. A szakembereink több esetben szerkesztettek folyóiratot (például az Egyháztörténeti Szemle 1-4. száma), magazint, brosúrát, meghívót, plakátot, képeslapokat, belépőjegyeket, terveztek és építettek installációkat.

2024. évben is folytatódott a könyvtár és a folyóirattár raktáraiban megkezdett állományvédelmi munkák és restaurálások.

Az állományvédelmi munkáknál a nagyon poros, szennyezett, és valamilyen sérülést mutató köteteket vettük sorba. Az ilyen könyveknek elvégeztük a portalanítását, a gerinc kiigazítását, a bőrkötéseknél, a száraz bőr likkeres kezelését. Elvégeztük a szakadt és megrongálódott kötések javítását. A kötés nélkülieknek új ideiglenes kötés, vagy védőborító készült. A lapokat és a kötés szakadásokat megragasztva, hiányokat kipótolva, deformált gerinceket kiigazítva javítottuk a köteteket. Ezen munkák célja a könyvek jobb nyithatósága, fizikai sérülések elkerülése és az esztétikailag szebb megjelenés.

Amelyik könyvnek a kora, a kötése, az állapota indokoltta tette, azokat újra fűztük, megerősítettük lapjait, penészfertőzött lapokat 96%-s etanollal fertőtlenítettük. Savmentes kartonból védő tokokat készítettünk. Ez évben az elavult tokok lecserélését is elvégeztük.

Az alábbi konkrét munkát végeztük el:

Portalanítás, tisztítás, lapok- és kötésjavítások: 266 db.

Fertőtlenítés: 54 kötet

Savmentes kartontok készítés: 849 db.

Összesen 2555 kötet állományvédelmi kezelését valósítottuk meg 2024-ben.

Restaurálások is történtek a könyvtárban

Teljes restaurálások: 3 kötet

Kötés megerősítések, javítások (Fertőtlenítés, megerősítés, kiegészítés, kötés megerősítés, kötésrestaurálás): 5 kötet

Kézirattár (Oklevelek, nyomatok, irat együttesek)

Különbféle rossz állapotú papír alapú dokumentumok fertőtlenítése, javítása papíröntéssel.

Összesen = 9 többlapos levél, okirat

A munkatársak az elmúlt esztendőben is hatékonyan népszerűsítették a Nagykönyvtárat és kiadványait az interneten. Az ide látogatókat szakszerű vezetéssel kalauzolták a teremkönyvtárban. A látogatók létszáma 2024-ban 10 021 személy volt.

A tavalyi esztendőben könyvtárunk Dísztermében egy időszaki kiállítással fogadtuk a könyvtárlátogatókat.

Asztalos József tevékenységi területe:

Könyvkiadás, könyvtervezés, könyvszerkesztés, tördelés, nyomdai előkészítés, nyomdai kapcsolattartás, nyomdai és könyvszállítási logisztika, webáruház (www.hernadkiado.hu) üzemeltetése, kereskedelmi és logisztikai feladatok, pénzügyi és bizományosi adminisztráció és értékesítések, content management.

Múzeumi tárgyak és hagyatéki diafilmek szakszerű fotózása és digitalizálása (SRKTGy Múzeum további műtárgyai) térképek szkennelése és fotózása, esemény és archiválási fotózás. Úrasztali terítők és múzeumi textil anyagok fotózása, digitalizálása (7 kötet könyv-megjelenés). Esemény fotózása (kiállítás megnyitók, konferenciák, közösségi oldalakhoz tartalom feltöltéséhez).

Filmkészítés (felvételezés, világítás, filmvágás, transzkódolás, greenbox-technika)

Kiadványok értékesítése

Bátoriné dr. Misák Marianna a bemutatott tevékenységén túl a munkája részét képezte:

A beérkezett könyvtári dokumentumok feldolgozása a Huntéka rendszerben

Az idegenvezetés hétköznapi és a rá eső hétfőjén.

A levelek és egyéb iratok iktatása

Könyvrendelés a Tudományos Gyűjtemények minden részlege számára

Az ajándékba kapott könyvek köszönőlevelének elkészítése

A hivatalos levelek és egyéb gépelési feladatok végzése

Postázási tevékenység

Igazgatói külön megbízások elvégzése

Dr. Dienes Dénes a bemutatott tevékenységén túl a munkája részét képezte:

Gyűjteményi igazgatóként felügyelte és koordinálta a Tudományos Gyűjtemény négy részlegét

Képviselte az intézményt különböző fórumokon

Tartotta a kapcsolatot a testvérintézményekkel

Egyeztetett a részlegvezetőkkel

Betöltött tisztségek, megbízások:

2024-ben a Debreceni Református Hittudományi Egyetem Doktori Iskola vizsgabizottsági tagja volt

A Comenius Társaság tagja

A Debreceni Református Hittudományi Egyetemi Testület tagja

A MRE Doktorok Kollégiuma egyháztörténeti szekció elnöke

A MTA Miskolci Területi Bizottságának Társadalomelméleti Szakbizottsága Vallástudományi

Munkabizottságának elnöke

A Kazinczy Ferenc Társaság tagja

Az Abaúji Református egyházmegye főjegyzője, 1992-1994.

A Tiszáninnen Református Egyházkerület Sajtó és Kommunikációs Bizottságának elnöke

A Magyar Református Egyház Országos Továbbképzési Koordinációs Tanácsának tagja

A Magyar Református Egyház Kálvin János Emlékbizottság tagja

A Tiszáninnen Református Egyházkerület Hivatalos Lapjának, a Sárospataki Lapoknak főszerkesztője

Az Egyháztörténeti Szemle alapító szerkesztője és kiadója

A Református Szemle (Kolozsvár) szerkesztőbizottságának tagja

Az Acta Patakina könyvsorozat szerkesztője.

A Nemzet, Egyház, Művelődés könyvsorozat szerkesztője

Éger Gábor a bemutatott tevékenységén túl a munkája részét képezte:

A Nagykönyvtár kutató- és tájékoztató szolgálatában való részvétel: új olvasók beiratkozásának, kutatásának segítése; esetenként raktárosi feladatok végzése; kölcsönzések rögzítése, általános és tudományos tájékoztató munka.

2024-ben 14 kötet könyvtárközi kölcsönzés keretében való kérésének folyamatát koordinálta az (10 kötet kérése tagkönyvtáraktól az ODR rendszeren keresztül, 4 kötet küldése partnerkönyvtáraknak egyéni kérés alapján)

A Nagykönyvtár Dísztermét és az Iskolatörténeti Múzeumot látogatók idegenvezetése

Az év során 4455 oldalt digitalizálását végezte el

A Tudományos Gyűjtemények részlegeiben végzett informatikai feladatok: digitalizálás; fénymásolás; számítógép karbantartás, javítás; a PatakArchív digitális könyvtár honlapjának kezelése; fejlesztése; a Kazinczy metszetgyűjtemény digitalizált anyagát tartalmazó és azt bemutató honlap karbantartása; a Múzeum honlapjának karbantartása; a Tudományos Gyűjtemények honlapjának karbantartása, felügyelete, új információkkal való frissítése; Lovas Anett és Kovács Áron kollégával közösen az intézmény Facebook oldalának kezelése, az intézménnyel kapcsolatos hírekkel, fontos információkkal való feltöltése.

A Tudományos Gyűjtemények részlegeiben végzett kisebb szerelési, karbantartási feladatok
Gépjárművezetői feladatok (a Tudományos Gyűjtemények munkatársainak konferenciákra, előadásokra való szállítása; az év során több alkalommal, Asztalos Józseffel a budapesti Bibliás Könyvesbolt, és a Kálvin Kiadó számára a Hernád Kiadó kiadványaiból való szállítás; a textilrestauráló műhely számára szükséges anyagok és felszerelések beszerzésében való segítségnyújtás; a Tudományos Gyűjtemények élelmiszer és vegyi áru szükségleteinek beszerzése; adománykönyvek, restauráláson átesett könyvtári, kéziratári és levéltári dokumentumok visszaszállítása)

2024. szeptember 26-án kerül sor a Tudományos Gyűjtemények Gutenberg termében „A tisztességes hírnév örökös vagyona” – a múlt a jövő forrása. A bethleni Bethlenek című kötet bemutatójára és kerekasztal beszélgetésre, amelyen egyik szerzőként vett részt.

Földényi Marianna tevékenységi területe:

A hagyatéki könyvtárak felügyelője és az elektronikus dokumentumok őrzője.

Elkészítette az beérkezett elektronikus dokumentumok címléírását a beírókönyvben és a HunTéka Integrált Könyvtári Rendszerben.

Az ezzel párhuzamosan sorra kerülő állagmegóvási munkák során, amennyiben szükséges volt, újraírta és ragasztotta az elhalványodott, megrongálódott raktári jelzetek feltüntetésére szolgáló címkéket, megjavította a tartókat. A tároló dobozok elejére újonnan szerkesztett feliratokat ragasztott

A dokumentumok egyenként nagykönyvtári pecsétet, leltári számot és raktári jelzetet kaptak. A raktári polc végére feliratot szerkesztett és ragasztott. A dokumentumokon található címkék szakszerű és tartós felragasztásához a papírrestaurátor műhelyben kért és kapott segítséget.

Az állományrevízió során ellenőrizte a raktári helyükön a dokumentumokat, ill. az ezeket helyettesítő őrjegyeket. Továbbá megvizsgálta a címléíró naplóban és a HunTéka Integrált Könyvtári Rendszerben hiányra, eltűnésre, megsemmisülésre, betöltetlen („üres”) raktári jelzetre vonatkozó bejegyzéseket. a hiányzó vagy olvashatatlaná vált raktári jelzeteket pótolta, újraírta, újragasztotta. A 2020-ban elkészített előző revíziós jelentést, a címléíró napló végén

szereplő bejegyzést figyelembe véve a revíziót követően rögzítette az aktuális, 2024. évi helyzetet.

Feldolgozta a Béres Ferenc zenei hagyatékot.

Jósvai Dániel tevékenységi területe:

Egész évben ellátta a raktárosi feladatokat.

Az év eleje a Sátoraljaújhelyi Református Gyülekezettől való könyvek feldolgozásának befejezésével (1004 könyv) és restaurátorok kíségetésével kezdődött. Március közepén már a peregrinus diákok kötetének feldolgozásával, digitalizálásával foglalkozott. Ezt követően április elejétől dr. Varga Csaba könyvadományról készített listát, ami 297 db könyvet jelentett. Ezt követte április elejétől a IV. b. (1887) és c. (448) részek revíziója, összesen 2335 kötet. Június 10-től vette kezdetét a HUNG szekció revíziója, leltárkönyvi egyeztetése és újra jelzetelése. Június 22.-én volt a Múzeumok Éjszakája országos programsorozat, amiben az intézményünk is részt vett. Itt részt vett a recepció munkában, és a pakolásban. Júliusban a könyvtárigazgatóval való folyamatos információváltás mellett megejtette az XX. jelzetű könyvtári egység, azaz 2521 könyv revízióját. Augusztus elejétől több könyvtári dokumentumot átköltöztetett a Repozitórium 2. emeletéről a Szemere utcai raktárunkba. Szeptembertől egy felmondott kolléganő által be nem fejezett munkát folytatta, átvéve a gyászjelentések feldolgozását. 16437 db. gyászjelentést sikerült kettőjüknek feldolgozni. November végétől több doboznyi kotta, és zenével kapcsolatos anyag feldolgozását végezte el. Aktívan részt vett a hétközi és a hétvégi idegenvezetésben is.

Dr. Kovács Áron a bemutatott tevékenységén túl a munkája részét képezte:

Komolyabb kutatást igénylő referenszkérdések megválaszolásában segített, mint például:

Bíró Iván Géza grafikus életrajza

Fejes-család sárospataki érintettségei

Kiss Elek – pogánykúti őseimbertelep

Bethlen Farkas kézirat a Csécsyek birtokában

EPUB e-könyvek hivatkozásának mikéntje

Vay Gilda: Vay-család története – digitalizáltam is

Sárospataki sporthorgász folyóiratokra vonatkozó referenszkérdés

Sárospatak története 1956-ban

Magyar Bibliakiadások bevezetői

Könyvhagyatékok:

Dizseri Sándor könyvhagyaték és Farkas Ferenc tárgy- és könyvhagyatékának kezelése.

Egyéb:

Kézirattári munkafolyamatok koordinálása

Digitalizációs munkák koordinálása (THE, Forum Hungaricum közösen)

Postma Ferenc és Margriet Gosker sárospataki útjának szervezése

Erasmus+ Mobilitás szervezés

EKE képviselő

Egyháztörténeti Szemle – fordítás ügyintézés

Új gyűjteményi prospektus összeállítása – részvétel

Memory of the World nevezés ügyintézés

Lorántffy terítő – fotókérés

Castrum Bene konferencia – Kazinczy-metszetek – ügyintézés

Múzeumok Éjszakája – részvétel a szervezésben, előkészítésben

Fél órás élő műsor a Kossuth Rádióban a Nagykönyvtárról

Tudományos és közéleti szerepvállalás:

EKE elnökségi tagság

Comenius Társaság – elnökségi tagság

Sárospatak Város Képviselőtestülete – Humán Bizottság

Szükség szerint ellátta a tárlatvezetés feladatait is

Pásztor Gyuláné tevékenységi területe:

A folyóirattár kezelőjeként feldolgozta év folyamán vásárolt és ajándékba kapott folyóiratokat, rögzítette az adatokat, előkészítette a kiadványokat a raktározásra. Megköszönte levél útján a könyvtár számára küldött ajándék folyóiratokat és tiszteletpéldányokat.

A 2024. év folyamán ellátta az olvasói és kölcsönzési nyilvántartással kapcsolatos teendőket. Rögzítettem a kölcsönzésekről az adatokat. A késedelmes olvasókat levélben felszólította.

Dokumentálta a kutatók adatait és a kutatói kéréseket.

Az év folyamán a tájékoztatást adott a recepción érdeklődőknek a könyvtári és a múzeumi látogatási lehetőségekről.

A tervszerű állománygyarapítás érdekében figyelemmel kísérte az olvasói igényeket, és ezt jelezte a könyvtár vezetése felé.

Kölcsönzési ügyekben az olvasók segítése érdekében igyekezett jó kapcsolatot kialakítani a Tompa Mihály Szakkönyvtár vezetőjével.

Intézte a kiadóknál az éves megrendeléseket.

Ellátta az Egyháztörténeti Szemle terjesztésével és postázásával kapcsolatos feladatokat. Folytatta a IV. jelzetű nagyobb méretű folyóiratok ellenőrzését. Ellátta új jelzettel láttam és új helyére pakolta.

2024-ben is igyekezett ügyelni a könyvtár rendjére és tisztaságára, az olvasókat és a látogatókat szakszerűen, barátságosan kiszolgálni, a könyvtár értékeit és dokumentumait megóvni.

Szentesi Mónika Natália tevékenységi területe:

Az elmúlt évben részt vett a könyvek revíziójának a munkálataiban..

Pontosította az aa., a., b., c., d., és DEK jelzetű állomány hollétét, összevetve a számítógépen lévő táblázatot a raktárkönyvben lévő adatokkal.

A munka befejeztével segítséget nyújtott a 2. emeleti raktárban lévő Csorba Csaba könyvadomány átköltöztetésében. A teljes állomány átkerült a Szemere úton lévő raktárunkba. Az év hátra lévő idejében Excel táblázatba rögzítette levélgyűjteményt. Feldolgozott 2390 levelet..

Tanászi Árpád a bemutatott tevékenységén túl a munkája részét képezi:

Felügyelője és irányítója a könyvtárnak.

Már a negyedik éve oroszánrész vállalt a könyvtár állományának az általános revíziójában, és főleg a több éve elveszett könyvek selejtezésében és estleges pótlásában.

Figyelemmel kísérte a megjelenő kiadványokat és rendelkezett a gyűjtőkori könyvek beszerzéséről.

Több éves jó kapcsolatot ápol a Kolozsvári Protestáns Teológiai Akadémiával és annak ifjúsági lelkészével. E kapcsolatnak köszönhetően minden évben az Erasmus program keretében négy kolozsvári teológus ismerkedik a könyvtári munka rejtelmeivel. A teológusok koordinálását a könyvtárigazgató végzi.

Figyeli a pályázatokat és a négy részleg számára pályázatokat ír, felügyeli a nyerteseket és egyben végzi a zárását is.

Felügyeli és koordinálja a nyári diákmunkásokat. Ellátja a gyűjteményi igazgatóhelyettesi feladatokat. Szakmai felügyelője a Gönci Károlyi Gáspár Múzeum és Biblia kiállításnak. Szervezi, koordinálja és felügyeli az idegenforgalmat. Tartja a kapcsolatot az egyházmegye gyülekezeteivel. Végzi az egyházmegye gyülekezeteinek a vagyonbiztosítását

Részt vállal a hétközi és a hétvégi idegenvezetésben.

A Zempléni Református Egyházmegye számvevője és gyűjteményi előadója, valamint egyházkerületi bíró.

Timári István tevékenységi területe:

Rendszergazda teendőket látott el.

Szükség szerint technikai megoldási tehetségét is felvillantotta.

Tartotta a kapcsolatot az energiaszolgáltatóval, az adódó problémákra mindig megtalálta a jó megoldást.

Adminisztratív feladatokat látott el.

Baranyi Pálné tevékenységi területe:

Ellátta a takarítási feladatokat

Lovas Anett Csilla megosztva dolgozik a könyvtárban illetve a múzeumban, azonban a múzeum munkatársai közösségéhez tartozik.

A könyvtár munkatársai tudományos munkát is végeztek, igény és szükség szerint előadásokat tartottak országhatáron belül és az elszakított részekben egyaránt.

Tanulmányaikkal, cikkeikkel pedig gazdagították az olvasókat és a 2024-as év szakirodalmát.

Dr. Dienes Dénes tudományos munkái 2024-ban:

Megjelent önálló könyvei:

Dienes Dénes: „Ad az Isten időt mindenre”

Dienes Dénes: Postilla a Vulgátában

Dienes Dénes: „Jelen lőn Isten az én fogságomban” – Szegedi Kis István

Több előadást tartott Sárospatakon, az ország különböző helyein, valamint Erdélyben és Felvidéken (az Eperjesi Egyetem által szervezett Konferencián).

Tanulmányokat és cikkeket írt különböző hazai és külföldi folyóiratokban.

Bátoriné dr. Misák Marianna:

Előadást tartott:

- 2024. április 8-12. Kolozsvár BBTE Tanárképző és Zeneművészeti Kar
 - 2024. október 17. A Báthoryak kora, MNM Rákóczi Múzeuma
 - 2024. november 4-8. Komárom Selye János Egyetem Református Teológiai Kar
 - 2024. november 8. Sárospatak értékei, online előadás a BBTE Tanárképző és Zeneművészeti Kar hallgatói részére
 - 2024. november 12. A 16-18. századi protestáns papnék jellemvonásai, Miskolc MAB Székház
 - 2024. december 4. Szenci Molnár Albert a magyar nőnevelésről, Eperjesi Egyetem Konferencián és más alkalmakon való részvétel:
 - 2024 augusztus Kolozsvár Doktorok Kollégiuma
 - 2024. november 12. MAB Vallástudományi Munkabizottság Konferencia
 - 2024. december 4. Eperjesi Egyetem „Reformáció és ellenreformáció” Konferencia
 - A bőcsi református egyház című kötet bemutatóján, Bócs 2024.
- Riportot készítettem olyan lelkésznőkkel, akik elsőként kapták meg palástviselési felhatalmazásukat egyházkerületünkben.
- Múzeumok éjszakája, 2024. június 22.
 - Staff week, Kolozsvár BBTE Tanárképző és Zeneművészeti Kar, 2024. szeptember 2-6.
 - Egyetemi évnyitó, Eperjesi Egyetem 2024. szeptember 24.
 - A Bethleni Bethlenek című könyvbemutató, 2024. szeptember 26.
 - Doktori vizsgán doktori bizottsági tag voltam a Pécsi TE BTK Szakon, 2024. november 26.
 - Doktori vizsgán doktori bizottsági tag voltam DRHE Doktori Iskola, 2024. december 5.

Megjelent írásai:

1. Rövid betekintés a protestáns papi nőülési szokásokba a 16-17. századi Magyarországon
ZEMPLÉNI REFORMÁTUSOK LAPJA 2023/4. pp. 7-8. Paper: 2, 2 p. (2024)

2. A bőcsi leányiskola története

In: Dienes, Dénes (szerk.) „Ad az Isten időt mindenre” : A BŐCSI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG TÖRTÉNELMI EMLÉKEI

Sárospatak, Magyarország: Hernád Kiadó (2024) pp. 151-186. , 36 p.

3. A bőcsi református templom története

In: Dienes, Dénes (szerk.) „Ad az Isten időt mindenre” : A BŐCSI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG TÖRTÉNELMI EMLÉKEI

Sárospatak, Magyarország: Hernád Kiadó (2024) pp. 115-122. , 7 p.

4. The Development of the Role of the Minister's Wife, with Special Reference to the Cistibiscan Reformed Church District

SÁROSPATAKI FÜZETEK: 27/2. pp. 89-104. , 16 p. (2024)

5. "Hiányzik Török...": Török István emlékére

REFORRÁS 12: 2 pp. 29-31. , 3 p. (2024)

6. ApCsel 1,8: Bűnbánati csendességre

ZEMPLÉNI REFORMÁTUSOK LAPJA 26 : 2 pp. 2-3. , 2 p. (2024)

7. Az udvari iskolák szerepe és hatása a nőnevelésben

ZEMPLÉNI MÚZSA: TÁRSADALOMTUDOMÁNYI ÉS KULTURÁLIS FOLYÓIRAT 24. : 3. pp. 17-26. , 10 p. (2024)

8. Protestant clerical marriage customs in 16th-17th century Hungary

STUDIA UNIVERSITATIS BABES-BOLYAI THEOLOGIA REFORMATA TRANSYLVANICA 2: 69 pp. 112-131. , 20 p. (2024)

9. Egyházpolitika a szocializmusban: Amiről szólnak a könyvek, és amiről nem

Sárospatak, Magyarország: Hernád Kiadó (2024) , 216 p.

Megszerzett tudományos fokozat:

- 2024. június 17. Habilitáció, Debrecen DRHE Doktori Iskola
- 2024. november 27. Habilitációs díszoklevél átvétele, Debrecen DRHE

Lovas Anett Csilla

Megosztva dolgozik a könyvtárban illetve a múzeumban.

Lektorálás, szerkesztés:

Bátoriné Misák Marianna Egyházpolitika a szocializmusban című kötetének olvasószerkesztését végeztem el.

Bátoriné Misák Marianna Helyi társadalom és egyházi normák. Vallásos feszültségek és frusztrációk című kötetének olvasószerkesztését, tördelésre való előkészítését végeztem el.

Viola Judit A tücskök nem beszélnek című krimijének korrektúráját végeztem el, a szöveghez szerkesztői javaslatokat is fűztem.

Győri Elek kéziratos önéletrajzának sajtó alá rendezését kezdtem el, ez a munka még folyamatban van.

Előadások:

2024. január 22. A magyar krimi története. Elméleti, történeti, módszertani kérdések című debreceni konferencián . A krimiséma megjelenése a kortárs magyar ifjúsági krimiben címmel adtam elő.

Február 21. A kortárs ifjúsági regények nyelvhasználatáról tartottam előadást Sátorlajújhelyben az Anyanyelvi Szabadegyetem sorozat részeként.

Október 18. A Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma és a Tokaj-Hegyalja Egyetem által szervezett Családi és közéleti reprezentáció a XVI-XVII. században című konferencián adtam elő „Hitves, anya és hősnő” – Zrínyi Ilona alakjának irodalmi reprezentációi címmel.

November 27. Az SRHE tanulmányi délutánján Gályarabság a szépirodalomban címmel adtam elő.

Doktori cselekmények:

Május 24-én vettem részt doktori értekezésem előzetes vitáján.

Augusztus 30-án adtam le a végleges doktori értekezést.

Cikkek, tanulmányok:

Közelítések a gyerek- és ifjúsági irodalomhoz, in: Kelemen Judit, Ugrai János (szerk.):

Gyermekművelés MA: A gyermekművelés társadalmi és művészeti dimenziói, Magyar Comenius Társaság, Demokratikus Ifjúságért Alapítvány, Sárospatak, Budapest, 114-136.

Nonstop (Kiss Ottó: Ég Bolt), in: Szépirodalmi Figyelő, 2024/2.

Elbírija. Gondolatok Szokács Eszter és Nagy Norbert Krónikák című könyvéről, valláspedagógiai szemszögből, Mesecentrum, 2024. április 22.

Útközben. Magyar Katalin: Jeripusz, Mesecentrum, 2024. június 3.

Egyéb tevékenységek:

A Zempléni Múzsza folyóirat szerkesztője, illetve a lapszámbemutatók rendszeres szervezője, közreműködője.

A Debreceni Egyetem Gyermekeknevelési és Gyógypedagógiai Karon (Hajdúböszörmény) működő Mesekultúra kutatócsoport tagja, rendszeresen részt vesz az online műhelyalkalmakon és konferenciákon.

Az SRTA tudományos segédmunkatársaként katechéta-lelkipásztori munkatárs (BA) és református közösségszervező (BA, MA) szakosoknak tart kurzusokat.

Augusztus 9-én a Zempléni Fesztivál keretében Molnár Irén festőművésszel moderált egy pódiumbeszélgetést.

A DE Magyar Irodalom- és Kultúratudományok Intézete felkérésére az Aurora folyóirat kritikai kiadásának kiadványszerkesztését végezte.

Dr. Kovács Áron a tudományos tevékenysége:

Publikációk:

Kovács, Áron: "Ha összefogva felkelnénk, fel is építhetnők!": Harsányi István és a Sárospataki Öregdiákok Baráti Köre lobbija Sárospatakért (1968-1981). SÁROSPATAKI FÜZETEK : XXVII/3.(2023)

Kovács, Áron: Megálmodott Sárospatak. SÁROSPATAKI FÜZETEK XXVII : 3. (2023)

Kovács, Áron: Kalmár András lelkipásztor Málenkij robotra hurcolása In: Dienes, Dénes (szerk.) „Ad az Isten időt mindenre” : A BŐCSI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG TÖRTÉNELMI EMLÉKEI Sárospatak, Magyarország : Hernád Kiadó (2024)

Kovács, Áron: Szerkesztői előszó. SÁROSPATAKI FÜZETEK : XXVII/3 (2023)

Kovács Áron: The Beginnings of Comenius’ Remembrance. Studia Comeniana et Historica: LII/107-108. (2022)

Kovács Áron: Utószó Comenius Orbis Pictusához. In: Comenius, Joh. Amos: Orbis Sensualium Pictus Bilingvis. Sárospatak: Hernád Kiadó (2024)

Kovács Áron: Központban a centrum és periféria: Beszámoló az Egyházi Könyvtárak Egyesülése 2024. július 8-10. között tartott konferenciájáról EKE Hírlevél: XI/3. (2024)

Konferencia részvétel:

Multilingualism and education in pre-modern Europe (Prága, 2024. szeptember 19-20 - Cseh Tudományos Akadémia, Román Akadémia)

Quando in tabernaculo sumus (Sárospatak, 2024. május - THE, MTA KIK)

Zemplén és akadémikusai tudományos konferencia (2024. december, TJAK)

THE Szenior Akadémia - előadás

Éger Gábor

A 2021 szeptemberétől megkezdett doktori tanulmányaimmal kapcsolatosan 2024-ben a következő konferenciákon vettem részt és az alábbi tanulmányaim jelentek meg:

Konferenciák:

A reformáció vonzásában: Hitvallók, művelődés, gazdaság és mártírium a 17-18. századi kelet-közép-európai egyháztörténetben, Kolozsvár, 2024-04-11: 17. századi disputáció tiszteletpéldányok a Sárospataki Református Kollégium Nagykönyvtárában

VII. Scriptorium Konferencia, Debrecen, 2024-05-31: Liturgiátörténeti feljegyzések Sárospatakon Kulcsár György Postilla-jában (Bártfa, 1579)

Szenci Molnár Albert és a 16-17. századi peregrinatio academica, Debrecen, 2024-09-07: Supralibrosok nyomában: A Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményei Nagykönyvtárának 16–17. századi super ex libris kötetei

Tanulmányok:

Iskolai anyakönyvek: Fogalom meghatározás, fejlődéstörténet, forrásértékük meghatározása és felhasználásuk egy jelenleg is folyó kutatásban. Sárospataki Füzetek 28. évf. 1. sz., 55–75. o.

Prozopográfiai adalékok kora újkori protestáns lelkipásztoraink életrajzához: Kérdések, kételyek, kiegészítések, konzekvenciák. Doktorandusz hallgatók XI. konferenciájának tanulmányai, Eger, 2024, 193–211. o.

Comenius' Influence on School Plays: István Eszéki's Ritmusokkal való szent beszélgetés (Holy Conversation in Rhymes). Studia Comeniana et Historica 107–108., 123–139. o.

17. századi disputáció-tiszteletpéldányok a Sárospataki Református Kollégium Nagykönyvtárában. Studia Universitatis Babeş-Bolyai. Theologia Reformata Transylvanica 69. évf. 2. sz., 132–159. o.

Tanászi Árpád

Részt vett és képviselte az intézményt az évente megrendezett Bonyhai (Erdély) Bethlen Kastélynapon.

A Rákóczi Látványtár és Múzeum megnyitásán és bemutatásán.

A Gályarab prédikátorok emlékezete, konferencián.

2024-ben társszerzőként részt vett Kolozsváron, Bonyhán és Sárospatakon „A tisztességes hírnév örökös vagyona” – a múlt a jövő forrása. A bethleni Bethlenek című kötet bemutatóján és kerekasztal beszélgetésén.

Előadásokat tartott református gyülekezetekben, állományvédelem témakörben.

Egy újabb, a bethleni Bethlen leszármazottak életéről, szétszórtságáról és jövőjéről szóló kiadvány koncepcióján dolgozott/dolgozik. A világ 9 országában szétszóródott leszármazottak felkutatását végzi.

b. A Múzeumban és a múzeumhoz tartozó textilrestauráló műhelyben folyó munka

1. A Múzeumban

A Múzeum 2024. évi szakmai tevékenységének főbb eseményeit a következők voltak:

Részt vettek a Magyar Kultúra Napján a város rendezvényén. Január-március hónapok során raktári munkákat végeztek. A múzeumot képviselve részt vettek a teológia egyetemmel való találkozásának (SRHE) szép ünnepségén. A Sárospataki Diákok Budapesti Egyesülete meghívására február 23-án bemutatták a múzeumot Budapesten. Február 24-én átvettek Budapesten egy Bertha Zoltán képet átadásán, az adományozó végakarata szerint. **Március 13-án** múzeumpedagógiai foglalkozást tartottak az Igazkincs Református Óvoda 46 gyermeke részére (természetesen csoportbontásban), „Március 15.” tematikában. A foglalkozást Lovas Anett Csilla múzeumpedagógus vezette, a kapcsolódó kézműves tevékenységet Bálint Istvánné munkatársunk. Március 27-én a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola 150 diákjának tartott múzeumpedagógiai foglalkozásokat Lovas Anett Csilla és Bálint Istvánné. Április 1-vel áttértek a nyári nyitva tartásra, hétvégén is fogadták a vendégeket. Május 6-án az ELTE 32 fős csoportja számára tartottak múzeumpedagógiai foglalkozásra. Május 24-én részt vettek a Múzeumok Majálisán. Sikeresen fogadták az iskolai csoportokat. Aktívan részt vettek június 8-án a Tiszáninneri Református Egyházkerület gyülekezeti találkozásának szervezésében és annak lebonyolításában. Ennek kapcsán a rendezvény résztvevői közül 160 vendég tekintette meg az állandó és az időszakos kiállításunkat. Sok éves kényszerű kihagyás után gyűjteményi szinten minden munkatárs részt vett a Múzeumok Éjszakáján június 22-én. Júniusban több alkalommal tartottak múzeumpedagógiai foglalkozásokat (június 24-én 34 fővel, 26-án 70 fővel, 27-én 70 fővel.). Júliusban 11-én is tartottak múzeumpedagógiai foglalkozást Augusztusban elkezdték az előkészületeket az időszakos kiállítás létrehozásához. Témája a fenntartó kérésére a gályarabok voltak, kiemelve a tiszáninneri emlékhelyeket. Ennek háttérében egy közös projekt áll („Gályarab-emlékút”), amit az egyházkerület a felvidéki testvéregyházzal együtt bonyolít le. Októberben viszonylag sok látogatónk volt. A kiállítás előkészítése is folytatódott. A múzeum igazgatója Asztalos Józseffal (aki az időszakos kiállítás látványtervezője) végigjárta a tiszáninneri gályarab emlékhelyeket. A keleméri múzeumot is felkeresték. November 16-án a Tiszáninneri Református Egyházkerület Lelkész-Presbiteri konferenciája keretében

megnyitották az időszak kiállításunkat. Ekkor történt a Gályarab-émlékút hivatalos megnyitása is. Nagy érdeklődés mellett sok pozitív visszajelzést kaptak a határon inneni és túli gyülekezetek lelkészeitől és presbitereitől. November 22-én a múzeum igazgatója részt vett Miskolcon az EME szakmai napján, a szervezet vezetőjének felkérésére a szervezésben is segített. December 18-án vendégül látták a Zempléni Református Egyházmegye lelkészeit. Megtekintették az időszak kiállítást, valamint ízelítőt kaptak egy múzeumpedagógiai foglalkozásból is.

A gönci Károli Gáspár Múzeum és Biblia - kiállítás 2015. november 7-től zavartalanul várja látogatóit. A bibliatörténeti, helytörténeti és egyházművészeti kiállításnak nagy sikere van. Az informatikai eszközöket a látogatók kipróbálják, a gyerekek különös élvezettel vették birtokba. Göncön 2024-ben 1.431 látogató volt. (Az előző évi 1.505 látogatóhoz képest ez 5 %-os visszaesést jelent. Teljes árú belépő 198, kedvezményes 587, ingyenes 646 fő volt.)

A Tudományos Gyűjtemények felügyelete alá tartozó keleméri Tompa Mihály Emlékmúzeum „Összeűzött Lant” címmel rendezett kiállítását ebben az esztendőben is, zavartalanul megtekinthették a látogatók az épület felújítása után. Megtekinthetik itt a pap-költő egykori szolgálati helyeit, íróasztalát, használati tárgyait és eredeti műveit, valamint a szobrát. Az épület felújítása teljes körűen megtörtént még 2021-ben a Tudományos Gyűjtemények finanszírozásával, bruttó 4 millió forint értékben. A templomban gömöri fejfákból álló gyűjtemény van elhelyezve, ez jelenleg Gömörszőlőre került, ahol állagmegóvó beavatkozást végeznek el rajtuk. A keleméri kiállítást 2024-ben 673 látogató tekintette meg. (Az előző évi 681 látogatóhoz képest ez elenyésző, 1,2 %-os visszaesést jelent. Teljes árú belépőt váltott 76 fő, kedvezményeset 507 fő, ingyenes volt 90 fő.

Több kölcsönzést bonyolítottak le illetve kölcsönzéseket hosszabbítottak meg. Végezték a beérkezett múzeumi anyag feldolgozását. A kartonok legnagyobb része fényképekkel van ellátva, melyeknek negatívjait is korszerűen tárolják. A beérkezett tárgyakat katalogizálták és lefényképezték. Néhány éve sikerült pályázaton nyerni egy digitális fényképezőgépet, így az elmúlt időben már helyben tudtak fényképeket készíteni a Múzeum értékes műtárgyairól. Egy professzionális műtárgyfotó asztalt, valamint egy tárgysátrat is beszereztek, minden szükséges kellékével együtt. Ennek végleges helye sátorral és reflektorokkal együtt az új műtárgyraktárban van.

2024. év végére az illusztrált kartonok száma: 12.127 darab.

2019-ben Éger Gábor könyvtáros-informatikus kiépítette a múzeum digitális nyilvántartását, ennek az adatbázisát folyamatosan töltik fel. Az anyag digitalizálása folyamatos, ebben Éger Gábor mellett Asztalos József segíti a munkát professzionális fénykép felvételeivel. A 2022. év nagy előrelépése, hogy az összes kartont digitalizálni kezdték, a melyet sikeresen befejeztek. 2022-ben a fa tárgyak és a festmények szén-dioxidos kezelésben részesültek. A kezelt tárgyak „utánkövetése” folyamatos, egy képkereten kiújult a szuvasodás, melynek kezelése megtörtént. Az ilyen beavatkozásokat korábban Bálint István végezte. Nyugdíjba vonulása után Nt. Tanászi Árpád, a nagykönyvtár igazgatója segít ebben, mint fához értő ember. Leselejtezés nem történt. Múzeumunk külön könyvtára, adattára, levéltára nincs. Egyetlen segédgyűjteménye a kiállítás-vezetők gyűjteménye. Teljes állomány: 2.825 darab. A kiállítás - vezetők rendezését névsor szerinti dobozolással oldják meg. Múzeum munkatársai és az itt megforduló kutatók részére kialakítottak egy kézikönyvtárat. Ezek főként lexikonok, összefoglaló munkák, amelyek segítik egy-egy szakanyag területén történő tájékozódást.

A Herman Ottó Múzeum állományvédelmi munkatársai 2023 nyarán ellenőrizték a helyi múzeumot műtárgyvédelem szempontjából. Alapvetően mindent rendben találtak, de néhány javaslattal éltek. Ezeket a helyi munkatársak megfogadták, két egyszerű, ám annál fontosabb beavatkozást végeztek: Sötétítővel látták el a műtárgyraktár ablakait, valamint speciális műemlékvédelmi fóliával láttuk el a múzeum kiállító termeit (első emelet).

A múzeumban megforduló kutatók száma változó. Fényképek kérésével, adatok keresésével fordulnak az intézményhez. Meg kell említeni, hogy a kutatók száma évről-évre emelkedik, ezzel jelentősen növelve a múzeum munkáját. Egyre többen kérnek interneten keresztül segítséget kutatómunkájukhoz. Lehetőségekhez képest segítséget tudtak nyújtani a belföldiek és a külföldiek számára egyaránt. Feladatuk a történelmi értékmentés. A szakkutatók munkáját nagyban megkönnyíti majd a jövőben, hogy a meglévő, de kis példányszámban elérhető nyomtatott adatbázisaik mellett az új digitális adatbázishoz is hozzáférhetnek majd. A restaurálásokat, valamint a kiállítások szakmai felügyeletét és koordinálását a textil- és a papírrestauráló műhelyek munkatársai végezték.

Rádainé Bodnár Katalin restaurátor és asszisztense, Kőszeginé Rácz Katalin munkájáról ők maguk a külön csatolt beszámolóban adnak számot.

A Levéltár papírrestaurátora, Wallinger Mónika a kiállításra került tárgyakat megtisztította és előkészítette a kiállításokra. Az állandó kiállításon szereplő papír anyagú, jelentős értéket képviselő műtárgyak replikáit elkészítette. Ezeket kiállították, az eredetieket visszaadták a Nagykönyvtárnak.

Kiállítások

Állandó kiállítások

Berna-sor: Iskolatörténeti- és egyházművészeti kiállítás. Az iskolatörténeti kiállítás az újragondolt, új köntösbe öltöztetett kiállítás idáig számos elismerést kapott a látogatóktól, illetve a szakmai körökből is.

Időszaki kiállítások, vendégkiállítások fogadása

Petőfi és „a szabadság pataki oroslánai” c. kiállítás a Sárospataki Református Kollégium Múzeumában. A kiállítás kurátorai: Lapis József, P. Kusnyír Éva.

„Hozd vissza a mi foglyaikat! Gályarabok emlékezete a Tiszán innen” című kiállítás az SRK Múzeumában. A kiállítás kurátorai: Egeresi Gábor, Kovács Áron és Lovas Anett Csilla.

A Múzeum külső helyszínen rendezett kiállításai

A reformáció 501. évében egy vándorkiállításuk volt: „A Biblia útja” a kezdetektől máig címmel. A tablókon szöveges és képes ábrázolásokkal mutatták be a Biblia történeti útját. Jelenleg az Edeleny-Belvárosi gyülekezetben van.

A saját anyagukból rendezett külső helyszínes kiállításokra nagy az igény, de tavaly nem történt ilyen kiállítás. Ennek egyik oka a műtárgyvédelmi szempontok kompromisszumok nélküli érvényesítése. Másik oka a rendelkezésükre álló humán erőforrás kapacitásának végessége.

A Múzeum dolgozóinak tevékenységi területe

A Múzeum igazgatói teendőit **Egeresi Gábor** lelkész-történész látja el. A múzeum igazgatója tagja a Kazinczy Ferenc Társaságnak. Tagja az MRE Doktorok Kollégiuma Egyháztörténeti Szekciójának és részt vesz a Néprajzi Szekció Egyházművészeti alszekciójának munkájában is. Tagja az MTA MAB Vallástudományi Munkabizottságának és az Egyházi Muzeológusok Egyesületének.

A Múzeum munkatársa **Bálintné Farkas Ildikó**, aki kiállítások rendezésénél, raktármunkáknál és egyéb múzeumi munkáknál nagy segítséget jelent. Megbízható, pontos munkája nélkülözhetetlen az intézményben.

Dr. P. Kusnyír Éva néprajzos-muzeológus, aki 2022. őszétől teljes munkaidőben dolgozik a gyűjteményünkben. A kislfia megszületése óta (2023. november 30.) 2024. december 31-ig gyermekgondozási idejét töltötte. Dr. P. Kusnyír Éva tagja az MRE Doktorok Kollégiuma Néprajzi Szekciójának és a Néprajzi Szekció Egyházművészeti alszekciójának. Tagja az MTA MAB Vallástudományi Munkabizottságának valamint ugyanott a Néprajzi és Kulturális Antropológiai Munkabizottságnak is.

Lovas Anett Csilla részt vállal a tárlatvezetésben, múzeumpedagógiai foglalkozásokat bonyolítja le, segíti a múzeum különböző tevékenységeit, lektorálási és szerkesztési feladatokat is ellát. Lovas Anett Csilla a Zempléni Múzsza szerkesztője, az Auróra folyóirat kritikai

kiadásának szerkesztője. Az SRHE oktatója, a DE Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Karán működő Mesekultúra nevű kutatócsoport tagja. A Zempléni Fesztivál rendezvényein moderátor.

Juhász Lászlóné ellátja a takarítási feladatokat.

Tudományos munkával is öregbítették a Tudományos Gyűjtemények hírnevét.

Tudományos feldolgozó – publikációs tevékenység

Az intézmény saját kiadványai

2022-ben jelent meg Dr. Kovács Áron (Nagykönyvtár) és Kusnyír Éva (Múzeum) munkatársaink tollából a „Mesélő tárgyak”, intézményünket bemutató és népszerűsítő kiadvány – kiváló mű, ismeretterjesztő stílusban, remek kivitelezésben. Elkészült a textiltörténeti sorozat következő rész, a Pataki Iskolamúzeumi Gyűjtemény hetedik köteteként. Címe: Pocsainé Eperjesi Eszter – Rádainé Bodnár Katalin: A szecesszió stílusjegyei a református egyházművészetben: A Sárospataki Református Kollégium Múzeumának szecessziós szakrális textiljei. Hernád Kiadó, Sárospatak. 2024.

Új múzeumvezetőket készítünk, több nyelven. Ebben nagy segítségünkre volt Fodor Áron, aki a nyári hónapokban itt dolgozott.

2024-ben jelent meg munkatársunk, P. Kusnyír Éva könyve, „Harcosai a vitézkedő anyaszentegyháznak: Az Abaúji Református Egyházmegye az I. világháborúban (Hernád Kiadó Sárospatak, 2024)

Egyéb, tudományos cikkek, előadások

A Magyarországi Református Egyház Doktorok Kollégiuma kiadott egy hiánypótló művet, „Református múzeumok a Kárpát-medencében címmel. A kötet P. Szalay Emőke és Veress Dániel szerkesztésében jelent meg. Ebben a sárospataki református múzeumot ismertető bemutatót múzeumunk igazgatója írta meg.

P. Szalay Emőke-Veress Dániel (szerk.): Református Múzeumok a Kárpát-medencében. MRE Doktorok Kollégiuma, Debrecen-Budapest. 40-45. pp.

P. Kusnyír Éva munkatársunk ugyan gyermekével otthon volt 2024-ben, de emellett is sokat dolgozott. Az előző pontban már említettük a könyvét. Emellett megjelent egy szaktanulmánya is „Utensilia Sacra” – a Böcsi Református Egyházközség úrasztali felszerelései címen, a gyülekezet történetét bemutató monográfia könyvrészleteként. (In: Dienes Dénes (szerk): „Ad az Isten időt mindenre” – A Böcsi Református Egyházközség történelmi emlékei. Hernád Kiadó, Sárospatak. 2024. 123-150. pp

Megjelenésre vár további két tanulmánya, valamint három konferencián tartott előadást. Intézményünknek is emeli jó hírét, hogy kedves munkatársunk jeles kitüntetést nyert el. Ő kapta meg az MTA Miskolci Területi Bizottsága Fiatal Kutatói Díját 2024-ben Társadalomelméleti Kategóriában.

Konferenciákon, tudományos üléseken rendszeresen tartunk előadást.

Rádainé Bodnár Katalin a Nemzeti Múzeum restaurátori munkacsoportjával együtt részt vesz a régészeti textil leletek feldolgozásában. Bálintné Farkas Ildikó a Sárospataki Református Teológiai Akadémián elvégezte a református közösségsszervező szakot. Közösségsszervező tevékenysége szervesen beépül a múzeumi munkába. Lovas Anett Csilla munkatársunk óraadó az SRHE-n.

Lovas Anett Csilla tudományos munkája

Lektorálás, szerkesztés:

Bátoriné Misák Marianna Egyházpolitika a szocializmusban című kötetének olvasószerkesztése.

Bátoriné Misák Marianna Helyi társadalom és egyházi normák. Vallásos feszültségek és frusztrációk című kötetének olvasószerkesztését, tördelésre való előkészítése.

Viola Judit A tücskök nem beszélnek című krimijének korrektúrája, a szöveghez szerkesztői javaslatokat is fűzött.

Győri Elek kéziratos önéletrajzának sajtó alá rendezésének elkezdése, amely tevékenység átnyúlik a 2025-re is.

Előadások:

A magyar krimi története. Elméleti, történeti, módszertani kérdések című debreceni konferencián A krimi séma megjelenése a kortárs magyar ifjúsági krimiben címmel adott elő.

A kortárs ifjúsági regények nyelvhasználatáról tartott előadást Sátoraljaújhelyben az Anyanyelvi Szabadegyetem sorozat részeként.

A Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma és a Tokaj-Hegyalja Egyetem által szervezett Családi és közéleti reprezentáció a XVI-XVII. században című konferencián adott elő „Hitves, anya és hősnő” – Zrínyi Ilona alakjának irodalmi reprezentációi címmel.

Novemberben az SRHE tanulmányi délutánján Gályarabság a szépirodalomban címmel tartott előadást.

Doktori cselekmények:

Májusban részt vett a doktori értekezése előzetes vitáján. Augusztusban leadta a végleges doktori értekezést.

Cikkek, tanulmányok:

Közelítések a gyerek- és ifjúsági irodalomhoz, in: Kelemen Judit, Ugrai János (szerk.):

Gyermek kultúra MA: A gyermek kultúra társadalmi és művészeti dimenziói, Magyar Comenius Társaság, Demokratikus Ifjúságért Alapítvány, Sárospatak, Budapest, 114-136.

Nonstop (Kiss Ottó: Ég Bolt), in: Szépirodalmi Figyelő, 2024/2.

Elbírált a Gondolatok Szokács Eszter és Nagy Norbert Krónikák című könyvéről, valláspedagógiai szemszögből, Mesecentrum, 2024. április 22.

Útközben. Magyar Katalin: Jeripusz, Mesecentrum, 2024. június 3.

Egyéb tevékenységek:

A Zempléni Múzsza folyóirat szerkesztője, illetve a lapszámbemutatók rendszeres szervezője, közreműködője.

A Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Karon (Hajdúböszörmény) működő Mesekultúra kutatócsoport tagja, rendszeresen részt vesz az online műhelyalkamakon és konferenciákon.

Az SRTA tudományos segédmunkatársaként katechéta-lelkipásztori munkatárs (BA) és református közösségszervező (BA, MA) szakosoknak tart kurzusokat.

Augusztus 9-én a Zempléni Fesztivál keretében Molnár Irén festőművésszel moderált egy pódiumbeszélgetést.

A DE Magyar Irodalom- és Kultúratudományok Intézete felkérésére az Aurora folyóirat kritikai kiadásának kiadványszerkesztését végezte.

2. A múzeumhoz tartozó Textilrestauráló műhely munkája

A Textilrestauráló műhelyben két munkatárs dolgozik: Rádainé Bodnár Katalin textilrestaurátor és Kőszeginé Rácz Katalin

Az alábbi feladatok kerültek elvégzésre 2024-ben:

1. Kőszeginé Rácz Katalin az F. 1881.8 leltári számú úrasztali terítő restaurálását elkezdte januárban.

2. Debrecenben bevizsgált egy 18. sz. elejére tehető koporsótakarót, amit nagy valószínűséggel Kölcsey Ferenc temetésén is használtak.

3. Kovács Jenő (Eugen Kovacs) Abarából (Felvidék, Szlovákia) a múzeumnak ajándékozott 4 db mintakendőt, amit bevizsgáltak és a munkatárssal leltárba vettek.

4. Papp Borbála ny. lelkipásztor Tokajból 5db textíliát adományozott a gyűjteményeknek, amelyeket bevizsgáltak, nedvestisztítást végeztek és leltárba vettek.

5. Kőszeginé Rácz Katalin egy 20. sz. eleji terítőt restaurált, ami Szűcs Endre ny. lelkipásztor tulajdona volt (a felesége a teológiának adományozta).

6. Februárban elkezdték Babos Sándor misszionárius anyagának a feldolgozását, amit Mandzsúria földjén gyűjtött össze. Összesen 48db vegyes technikájú és anyagú műtárgy került bevizsgálásra és leírásra. Az anyagok feldolgozását szeptemberben fejezték be.
7. Márciusában a szakmai nap keretén belül megtekintették a „Divat és Város” c. kiállítást a Kiscelli Múzeumban.
8. Áprilisban egy hetes szakmai gyakorlatát töltötte a műhelyükben Szalontai Mária, aki a Pécsi Egyetem néprajzos hallgatója volt. A két munkatárs ellátta a szakmai felkészítést és felügyeletet.
9. Kőszeginé Rácz Katalin részt vett Budapesten a Magyar Nemzeti Múzeum „A Magyar Menyasszony” c. kiállításán, mely egyben konferenciával egybekötött szakmai nap volt.
10. Elkészítették a múzeum munkatársaival a kiírásokat és elhelyezték a vitrinekben elhelyezett műtárgyakhoz.
11. Júniusban megrendezésre került a Tiszáninneni Református Egyházkerület gyülekezeti találkozója, családi nap keretén belül. A restauráló műhely munkatársai 100 db énekeskönyv borítót és tarsolyt készítettek, amelyeket az emlékeztető napon értékesítették is.
12. Részt vettek a Sárospataki Lorántffy Zsuzsanna Hímzőkör kiállításán, melyet 50 éves fennállásuk évfordulójára rendeztek.
13. A Múzeumok éjszakája c. rendezvényen elvállalták a textilszalvéta festését növényi és állati eredetű festékanyagot használva.
14. Rádainé Bodnár Katalin részt vett az „Arany pohár debreceni formára” c. 18. századi ötvös család Büttösiék művészete kiállításán, amely a Debreceni Református Kollégium Múzeumában került megrendezésre.
16. Az Erzsébet tábor keretében 60 fő gyermeknek számára textiles kézműves foglalkozást tartottak.
17. Feldolgozták és leltárba vették a Takáts Gyuláné által adományozott népművészeti, viseleti darabokat.
18. Szalontai Mária néprajzos hallgató szeptember 30-tól újra egy hetes gyakorlatát töltötte a műhelyükben.
19. D. 1931.2 leltári számú Bújdósó zászlót a Gályarabok c. időszak kiállításához előkészítették. (E zászló másolat, az eredeti a Marosvásárhelyi Iskolában található.)
20. Dr. Fügedi Márta (1949-2000) emlékkonferencia került megrendezésre december 3-án „Egy Matyó Jány” címmel a Miskolci Hermann Ottó Múzeumában. Részt vett mindkét munkatárs.
21. Kőszeginé Rácz Katalin folytatja a januárban elkezdett úrasztali terítő restaurálását, valamint különböző öltéstechnikák gyakorlását.
22. Végezték folyamatosan a raktári munkát (textilek rendezése, szellőztetése).
23. Szakmai segítséget nyújtottak „Állományvédelem, restaurálás valamint állományvédelmi, restaurálási tevékenységhez szükséges szakmai anyagok és eszközök beszerzése” c. pályázathoz. A sikeres pályázati összegből digitális mikroszkópot, textileket, vegyszereket vásároltak.

c. Levéltár, a Papírrestauráló műhely

1. A levéltár

A Levéltárnak – a korábbi évekkel megegyezően – két főállású dolgozója volt: Jós-vay Klára és Szentimrei Márk személyében, aki egyben a levéltár igazgatója is.

A Levéltár 380 fondban, 520 ifm. terjedelmű anyagot őrzött és gondozott a tárgyévben, valamint felügyelte a lelképásztori hivatalokban lévő egyházközségi irat-együtteseket. Iratgyarapodásunk megközelítőleg 6 ifm. volt: a Tiszáninneni Református Egyházkerület levéltárává érett iratai, dokumentumai kerültek be. A bekerült levéltári anyag teljes egészében még rendezetlen állapotban van. Évköre: 1972-2014.

2024-ben 51 belföldi és 1 külföldi kutató kereste fel az intézményt személyesen (45) vagy levélben, e-mailben esetleg telefonon (7), összesen 268 kutatási esetet produkálva. Kutatóink számára 48 db. fénymásolatot készítettünk, illetve 78 oldalt szkenneltünk. A Levéltár tette lehetővé a fénymásolást az Adattár kutatói számára is.

Tárgyévben két egyházközségi anyakönyvet sikerült pályázatból restauráltatni a budapesti illetőségű Archiv Art Könyvrestaurátor Műhely Kft. közreműködésével. Ezen kívül a helyi papírrestauráló műhelyben esett át teljes restauráláson egy anyakönyvünk – Vissi Ref. Egyház. –, és egy dobozni szálaztató irat tisztítása, fertőtlenítése, esetleges javítása történt meg.

2024-ben lett rendezve a korábban bekerült Tiszalúci Református Egyházközség mintegy 2,4 ifm. terjedelmű anyaga, és a Borsod-Gömöri Református Egyházmegyétől bekerült 1,5 ifm. terjedelmű dokumentum.

Folytatták a Repozitórium épületében lévő raktárhelységünkben lévő „dobozos” anyagok átdobozolását, mivel a régi dobozok már kezdenek szétesni. Ezzel párhuzamosan, a középszinten rendezett anyagok is szükség szerint új palliumokba kerülnek elhelyezésre. A Levéltárat ebben az esztendőben nem keresték fel csoportosan sem oktatási intézményből, sem más helyről. A Tudományos Gyűjtemények Nagykönyvtárában zajló idegenforgalomban hetente egy fél nap idegenvezetést vállalt Szentimrei Márk.

2. A papírrestauráló műhely

A műhelyben két munkatárs dolgozik, Wallinger Mónika restaurátor és Tóth Józsefné könyvkötő.

2024. évben is folytatták a megkezdett állományvédelmi munkákat, és restaurálásokat.

Állományvédelmi munkájukat a könyvtár és a kéziratár raktáraiban folytatták.

Az állományvédelmi munkáknál a nagyon poros, szennyezett, és valamilyen sérülést mutató köteteket vették sorba. Az ilyen könyveknek végezték el portalanítását, gerinc kiigazítását, bőrkötéseknél, a száraz bőr likkeres kezelését. Elvégezték a szakadt és megrongálódott kötések javítását. A kötés nélkülieknek új ideiglenes kötés, vagy védőborító készült. A lapokat és a kötés szakadásokat megragasztva, hiányokat kipótolva, deformált gerinceket kiigazítva javították a köteteket. Ezen munkák célja a könyvek jobb nyithatósága, fizikai sérülések elkerülése és az esztétikailag szebb megjelenés.

Amelyik könyvnek a kora, a kötése, az állapota indokoltta tette, azokat újra fűzték, megerősítették lapjait, penészfertőzött lapokat 96%-s etanollal fertőtlenítették. Savmentes kartonból védő tokokat készítettek. Tárgyévben elvégezték az elavult tokok lecserélését is. Állományvédelmi munkákat Tóth Józsefné Emese, a kötés megerősítéseket, restaurálásokat, Wallinger Mónika végezte el.

Portalanítás, tisztítás, lapok- és kötésjavítások: 266 db.

Fertőtlenítés: 54 kötet

Savmentes karton tok készítés: 849 db.

Összesen: 2555 kötet állományvédelmi kezelését valósítottuk meg 2024-ben.

Könyvtári munkák

Teljes restaurálások: 3 könyv

Kötés megerősítések, javítások (Fertőtlenítés, megerősítés, kiegészítés, kötés megerősítés, kötésrestaurálás): 6 könyv

Levéltári munkák

Kötésrestaurálás (Tisztítás, lapok megerősítése, javítása, kötésbőr kiegészítése, gerincbőr pótlása): 1 anyakönyv

Teljes restaurálás (tisztítás, fertőtlenítés, javítás papírontással, palliumba helyezés): 2 dokumentum

Kézirattári munkák (Oklevelek, nyomatok, irat együttesek)

Különbféle rossz állapotú papír alapú dokumentumok fertőtlenítése, javítása papírontással: 9 többlapos levél, okirat

Restauráló műhely munkatársai ez évben is aktívan kivették részüket Gyűjteményi és Múzeumi kiállításokban, segítséget nyújtottak kollégáik munkájához.

c. Az Adattár

Az Adattár vezetője Laczkó Gabriella 2024-ban is többször tett eleget felkéréseknek előadások megtartására, valamint kisebb helyi (gyülekezeti, települési) kiállítások megnyitására. 2021-től a Tiszáninneni Református Egyházkerület lelkészi bírói tisztét viseli. A Zempléni Reformátusok Lapjának egyik szerkesztője (rovatszerkesztés). Ezek a feladatok is tovább szolgálják a gyülekezetekkel való közvetlen kapcsolattartást az Adattár alkotó és gyűjtő hagyományainak szellemében. Természetesen az Adattár kutatóinak kiszolgálásában tájékoztatása kutatásuk segítsége a fő tevékenysége. Ezenkívül a feldolgozó munkában is igyekezett részt vállalni, valamint az Adattár munkáját szervezni. Az adattári anyag a kutatókon kívül, a gyűjteményen belüli rendelkezésre állását is igyekezett szinte azonnal teljesíteni (Kézirattári rész anyagának feldolgozása kutathatóvá tétele, külföldi magyar gyűjtemény gondozása, az egykori faluszemináriumi könyvtár állományának gondozása és gyarapítása. Az Adattárba érkező anyagoknak Tudományos Gyűjtemények más részlegei felé való eljuttatása, illetve selejtezése.) Kapcsolattartás a még élő államosítás előtti egykori diákokkal. (lelkészek, tanárok, egykori diákok stb....) Levelezések és kutatók kiszolgálása a mai kor vívmányaiból fakadóan email-ben. Az elektronikus levelezéssel és ilyen módon való tájékoztatás naprakész voltát igyekezett fenntartani. Valamint a Zemplén Televízió és Hegyalja Televízió adásainak ismeretterjesztő bemutató műsorokban való részvétele vagy azok anyagainak előkészítése, feltárása az adattári gyűjteményekről. Illetve olyan műsorokhoz anyag előkészítése, amelyek a történeti ismeretterjesztő műsorokhoz az Adattárból felhasználhatóak.

Az Adattár munkatársa Nagy Baló Enikő 2017 januárjától főállásban végzi adattári munkáját. A megkezdett tájképes levelezőlap gyűjtemény revízióját folytatta és annak a kutatók gyorsabb kiszolgálása érdekében való regisztrálását. Ezeket átválogatva szerzeményezési számmal és raktári jelzettel pontosan ellátva. Az anyagokat tartalmazó fiókok továbbra is folyamatosan regisztrálva lettek, így is segítséget nyújtva a kutatók hatékonyabb és gyorsabb kiszolgálásában. 2024-ben folytatta a tájképes levelezőlap gyűjtemény revízióját, beazonosítását, tisztítását, kutatási regisztrálását. Folytatta a Dalmady hagyaték tájképes levelezőlapjainak régi több mint 150 éves albumainak tisztítását és „restaurálását”. Így végre ez a hagyaték is teljes egészében a kutatók rendelkezésére állhat. 2025-től Valamint, ha szükség volt rá segítette az Adattár vezetőjének munkáját.

Az Adattár 2024. évi munkája az előző évi jelentésben leírtak alapján, azoknak folytatásaként haladt.

Az Adattár feladata: a továbbiakban is gyűjteni, rendszerezni, megőrizni, kutatási segédleteket készíteni és a kutatók rendelkezésére bocsátani a külföldi magyarság, hazánk valamint a régió múltjára, jelenére, életére – főleg református egyházi hitéletére, viselkedéskultúrájára és munkájára vonatkozó írásos adalékokat, valamint az ezekkel kapcsolatos szemléltető anyagokat. Ezeken kívül képek, fényképek, rajzok, tájképes levelezőlapok, statisztikai kimutatások, valamint aprónyomtatványok állnak a kutatók rendelkezésére. Ez utóbbinak részét képezi a Plakátgyűjtemény, amelynek különösen értékes részét képezi a Sárospatak és azon belül a Református Kollégium múltját is felidéző része.

Az adattári anyag a kutatók számára nem kölcsönözhető anyag, csak helyben kutatható. Ezért külön kutatóhelység áll a kutatók rendelkezésre az adattári egységen belül. A kutatók a fénymásolás és a szkennelés lehetőségével is élhetnek (kivétel: az Adaléktár anyagának egy része, mely már így is nagyon sérült). Ez utóbbinak újragondolása lenne továbbra is szükséges a feltárandó többi anyag esetleges sérülései miatt. A kutatók napjainkban már egyre gyakrabban az anyag feltárása után kutatásuk folyamán, csak annak szinte azonnali fénymásolására vagy fotózására koncentrálnak. Ez pedig a kutatandó anyag állagmegóvását különösen is indokoltá teszi.

Egyre gyakoribb, hogy a kutatók továbbra is a jól használható és nyomtatásban megjelent mutatók alapján (Adaléktár, Faluszemináriumi Kéziratok...) egyszerűen interneten keresztül vagy telefonon „leadják rendeléseiket” a kutatni kívánt anyagra, azután pedig elektronikus levelezésen keresztül kérik magukhoz a további kutatásra. Ennek előkészítése és lebonyolítása egyre több időt vesz igénybe.

Beszámoló a 2024. évben történekről

Az elmúlt évben is továbbra nőtt az érdeklődés a táj és képes levelezőlap valamint fényképgyűjteményünk iránt. Sárospatak város önkormányzata szinte minden anyagában a nálunk található fotóanyagot használja. Sokan kérik és keresik a Sárospatak és más települések múltját szinte teljes egészében magába foglaló fényképgyűjteményünk anyagát dolgozataik, pályázati munkáik vagy éppen könyvük megírásához. Az építészek is gyakran tőlünk kérnek segítséget régi épületek felújítása során szinte az egész országra és a határon túli területekre is. Valamint a Kollégium egyes épületrészeinek felújításához továbbra is az adattári fotóanyagot használják fel, mint hiteles forrásanyagot.

A határainkon túli református gyülekezetek, községek is egyre gyakrabban fordulnak hozzánk múltjuk megismerése céljából kutatni.

A Tudományos Gyűjtemények Múzeuma, a Rákóczi múzeum, a város és a környék más időszaki kiállításokhoz, televíziós, rádiós műsorok készítéséhez az itt található dokumentumok összegyűjtése és csoportosítása, anyagok biztosítása. Úgynevezett „stúdió kiállítások” teljes és kért anyagának előkészítésében való részvétel.

Az Adattár továbbra is részt vesz és segít a Kollégium különböző részeinek és a Gyűjtemények rendezvényeinek előkészítésében anyagával. Ugyanez vonatkozik a Teológiai Akadémia vagy a Zempléni Református Egyházmegye és mások felkéréseire is.

Az Adattár feldolgozott állományának tárolása mára már teljesen megfelelő, áttekinthető és könnyen hozzáférhető a Repozitórium épületében.

Az Adattár szobáiban teljesen megújult a fiókos és kéziratokat őrző szekrények elhelyezése magával hozta az új tárolókban meglévő anyag újra és véglegesen, továbbra is folyamatosan végzendő munkáját. (katalóguscédulák pontos elhelyezése, ellenőrzése...)

2024-ben is folytatódott az eddig a Levéltár raktárában őrzött korábban kapott hagyatékok válogatása és előrendezése.

Tovább folytatódott a tájképes levelezőlap - gyűjtemény revíziója feldolgozása az anyagban korábban elhelyezett, de jelzetekkel el nem látott anyag állományba vétele.

A Rákóczi Szövetség elnökének megkeresésére a fenntartó Tiszáninnen Református Egyházkerület valamint a Sárospataki Tudományos Gyűjtemények Levéltárán keresztül az Adattárban került a Rákóczi Szövetség egész iratanyagának folyamatos rendezése. Az csak a Tudományos Gyűjtemények profiljába tartozó anyagok maradnak helyben, a többi visszakerül a Rákóczi Szövetséghez.

Ez a 2025-ös évben valósul meg majd teljesen.

Az Adattár állománya 2024. december 31-én: 288 220 adattári egység, gyarapodás 4965 dokumentum. 187 kutatója volt az Adattárnak, ebből 75 személy külföldről érkezett. Kutatások száma 419.

Laczkó Gabriella tudományos munkája és egyéb feladatai

Szakmai szervezések, előadások és részvételek a térség egyházi és kulturális életében:

Az Alsóberecki Idősek klubjában minden hónap első csütörtökjén egyházi és egyházművelődéstörténeti foglalkozás tartása.

SRHE alakulásának ünnepélyén való részvétel, mint a korábbi jogelőd Sárospataki Teológiai Akadémia 22 éven át volt tanára.

Szakmai részvétel

- a sárospataki templomban Bach Mindenkinek Fesztiválon, előadó Dankos Attila orgonaművész.

- a MNM Rákóczi Múzeumában a „Madarász Viktor Kuruc és labanc c. festményének ünnepélyes letétbe helyezése.
- a Sárospataki Református Kollégium kórusainak a londoni Chorus of Dissent és Tokaj Város Vegyeskarának közös hangversenye; szakmai részvétel.
- a Hetven kép című – Molnár Irén kiállításán
- a Zempléni fesztivál különböző helyszínein
- a A Teleki József Akadémiai Klub Adventi Hangversenyén
- Varázslatos Sárospatak
- a Sóstói András fotókiállításán
- a Sárossy Tibor Színek és formák kiállításán

A Zempléni Református Egyházmegye lelkeszi értekezletén való részvétel.

A Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma, Általános Iskolája és Diákotthona 10. E. osztálya „kiszállásának” előkészítése, lebonyolítása és előadás tartása.

Rákóczi Látványtár és Múzeum megnyitásán és bemutatásán való részvétel.

Szervezés és szakmai részvétel A Tiszáninneri Református Gyülekezeteinek egyházkerületi találkozájának szervezése és társlebonyolítása.

Részvétel a Zempléni Református Egyházmegye egyházmegyei közgyűlésén, valamint a Tiszáninneri Református Egyházkerület egyházkerületi közgyűlésén.

Gyűjteményeken kívüli tevékenység:

Az Alsó-Felsőberekci Református Társegyházközség megválasztott és beiktatott lelkesze

A Zempléni Református Egyházmegye

Zempléni Reformátusok Lapja szerkesztői munkatársa

XXVI. évfolyam 1. sz. 10-11 p. Babits Mihály: Barabbás

A Tiszáninneri Református Egyházkerület:

Lelkeszi bíró

d. A Hernád Kiadó

A kiadói feladatokat Asztalos József látja el. Szükség szerint segítséget nyújtanak a Tudományos Gyűjtemények munkatársai is.

Tevékenységi köre:

Könyvkiadás, könyvtervezés, könyvszerkesztés, tördelés, nyomdai előkészítés, nyomdai kapcsolattartás, nyomdai és könyvszállítási logisztika, webáruház (www.hernadkiado.hu) üzemeltetése, kereskedelmi és logisztikai feladatok, pénzügyi és bizományosi adminisztráció és értékesítések, content management.

2024-ben tervezett és szerkesztett és kiadásra került könyvek:

Orbis Pictus (facsimile), Dienes Dénes: „Ad az Isten időt mindenre” A Bócsi Református Egyházközség történelmi emlékei, Viola Judit: A tücskök nem beszélnek, Szathmáry Béla: Református Egyházjog 1. kötet, Dienes Dénes: Postilla a Vulgatában, P. Kusnyír Éva: „Harcosai a vitézkedő anyaszentegyháznak” – Az Abaúji Református Egyházmegye az I. világháborúban, Hörcsik Richárd: Fejezetek a magyar és egyetemes egyháztörténetből, A szecesszió stílusjegyei a református egyházművészetben Úrasztali terítők – hímzés - és mintaoldalok, Emberexegézis –a lelkigondozás az egyház küldetése – Rákóczi Biblia (facsimile) 3-ik kiadás nyomdai szerkesztése, Kustár György: Bevezetés az Újszövetségbe, Bátoriné Dr. Misák Marianna: Egyházpolitika a szocializmusban 2-ik kiadás, Király Zoltán: CSAP és a református gyülekezet virágzása és háborús hanyatlása (szerk.: Dr. Benke György és felesége), Telkibánya néprajzi hagyományai (szerk.: Dr. Benke István), Dienes Dénes: „Jelen lőn Isten az én fogságomban” – Szegedi Kis István, „Járok kelek, az hol helyet találok” – A pataki diákok beköszöntése Gyulafehérvárra 1672. – egyedi 3 példányos facsimile, Vezérfonal az egyháztörténet tanulmányozásához 2-ik kiadás, Enghy S.: Zofóniás (2-ik kiadás), Enghy S.: Halál és élet (2-ik kiadás).

2024-ban tervezett és szerkesztett folyóiratok, magazinok, brosrák , meghívók, plakátok, belépőjegyek, képeslapok. Installációk tervezése-építése, közösségi oldalak adminisztrálása Sárospataki füzetek 1 - 4 szám, Reorrás kerületi magazin 1szám, Múzeumpedagógiai vezetők, Múzeumi meghívók: Gályarab kiállítás meghívó és plakát, SRHE tanulmányi tájékoztatókiadványok szerkesztése ,frissítése és webre optimalizálása (évi 1 szám), Református Kollégium karácsonyi képeslap tervezése, gyártatása, Borosüveg címkék tervezése gyártatása, Négy nyelvű feliratok szerkesztése múzeumi kiállítási helyekhez, információs táblák tervezése, szerkesztése a megújult múzeumi és kollégiumi fogadóhelyeken, Gályarab kiállítás múzeumi installációk szerkesztése és gyártatása (fotók, plakátok, feliratok) statikus helyekre, Igazkincs református óvoda támogatói bál plakátok készítése, belépőjegyek és meghívók szerkesztése, gyártása. Nagykönyvtári prospektus tervezése, szerkesztése és nyomdai kivitelezése, Sárospatak meg nem valósult beruházási tervei kiállításba való tervezése, szerkesztése és kivitelezése, valamint a Sárospataki Füzetek mellékleteként való integrálása, Sárospataki Református Kollégium bejáratí molínók tervezése, szerkesztése, kivitelezése és helyi installálása, munkahelyi névjegykártyák készíttése.

Fotózás, digitalizálás, nyomtatás

Múzeumi tárgyak és hagyatéki diafilmek szakszerű fotózása és digitalizálása (SRKTGy Múzeum további műtárgyai) térképek szkennelése és fotózása, esemény és archiválási fotózás. Úrasztali terítők és múzeumi textil anyagok fotózása, digitalizálása (7 kötet könyv-megjelenés). Esemény fotózás (kiállítás megnyitók, konferenciák, közösségi oldalakhoz tartalom feltöltéséhez.

Hernád Film (filmkészítés, felvételezés, világítás, filmvágás, transzkódolás, greenbox-technika):Történelmi ismeretterjesztő filmsorozatok készítése, interjúk és múzeumi filmek interakciókhoz, oktató filmek készítése. Közösségi oldalakhoz direkt film-trailerek, reklám-Reels filmek készítése, Gályarab kiállításához beépíttett film készítése az érintett református templomokról, Sátoraljaúj helyi Könyvnapon való könyvvarusítás aktív részvétellel.

Tanászi Árpád gyűjteményi igazgatóhelyettesi minőségében a Tudományos Gyűjteményekre kiterjedő, alábbi feladatokat látja el:

- szervezi, koordinálja az idegenvezetést,
- aktívan részt vesz a tárlatvezetésben,
- tartja a kapcsolatot az egyházmegye és szükség szerint az egyházkerület lelkészeivel,
- ellátja a gönci múzeum, valamint az Urbán György Galéria szakmai felügyeletét,
- segít a gyűjteményre kiterjedő feladatok megoldásában,
- figyeli a pályázatokat, igény szerint megírja, a nyertes pályázatokat elszámolja. 2024-ben elszámolt 2 nyertes pályázatot 2 310 000 forintértékben. Megírt 3 pályázatot 9 907 000 forint értékben.

Sárospatak, 2025.04.02.

Dr. Dienes Dénes sk.
gyűjteményi igazgató

